

Innst. 98 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 14 L (2016–2017)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettshjelploven (justering av egenandel og retten til fri sakførsel)

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagene i proposisjonen gjelder fri rettshjelp i sivile saker. Regjeringen foreslår i proposisjonen å heve taket for egenandel ved fri sakførsel i behovsprøvde saker. Egenandelen skal fortsatt være 25 pst. av sakens utgifter, men oppad begrenset til åtte ganger den offentlige salærsatsen, i motsetning til i dag hvor egenandelen er begrenset til fem ganger salærsatsen.

Videre foreslår regjeringen at saker som gjelder felleseieskifte mellom ektefeller og økonomisk oppgjør etter husstandsfellesskapsloven, ikke lenger skal være en prioritert sakstype på sakførselstadiet. Det vil imidlertid fortsatt kunne innvilges fri sakførsel i disse sakene i unntakstilfeller.

Forslaget i høringsnotatet om å myke opp praksis når det gjelder dispensasjon fra inntektsgrensene opprettholdes, og vil gjennomføres i rundskriv G-12/05. Dette innebærer at det i noe større utstrekning enn i dag vil innvilges fri rettshjelp til personer som har inntekt over inntektsgrensene.

Det foreslås også å rette opp henvisningen i rettshjelploven § 11 annet ledd nr. 1 til barneloven kap. 8 om barnebidrag, som ved en feil har falt ut av lovteksten. Dette innebærer ingen endring i rettstilstanden.

Utgiftene knyttet til fri sakførsel dekkes over statsbudsjettets kap. 470 Fri rettshjelp, post 1. Samlet

anslås det at forslagene vil gi en innsparing på om lag 25 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til forslaget i Prop. 14 L (2016–2017). Komiteen viser videre til sine partiers respektive merknader i Innst. 6 S (2016–2017).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet understreker at vi har og fortsatt skal ha et bredt rettshjelpstilbud. Norge er et av landene i Europa som bruker mest offentlige midler på rettshjelp, og dette øker stadig.

Disse medlemmer viser til at det i dag betales en egenandel på 25 pst. av utgiftene, men ikke mer enn fem ganger salærsatsen, jf. rettshjelploven § 9 tredje ledd. I proposisjonen foreslås det å heve taket for egenandel ved fri sakførsel fra fem til åtte ganger salærsatsen. Dette skal gjelde i saker med behovsprøving. Dette utgjør 7 960 kroner for saker om ekteskap, skifte, foreldretvister, erstatning for personskade, oppsigelse fra bolig eller arbeid, voldsoffererstatning og trygdesaker.

Disse medlemmer vil understreke at endringene i proposisjonen ikke berører rettshjelpstilbudet i saker uten behovsprøving. I disse sakene

skal rettshjelpmottakeren fremdeles motta fri rettshjelp som før. Forslaget vil derfor ikke berøre de mest ressursvake som har behov for rettshjelp i de mest inngripende sakene.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i rettshjelploven (justering av egenandel og retten til fri sakførsel)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp gjøres følgende endringer:

§ 9 tredje ledd skal lyde:

Ved fri sakførsel skal det betales en egenandel på 25 prosent av utgiftene, men ikke mer enn *åtte* ganger grunn delen.

§ 11 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1 i saker etter ekteskapsloven, skifteloven annen del, jf. kap. 4 eller barneloven kap. 5, 6, 7 og 8, herunder saker om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring.

§ 16 annet ledd første punktum skal lyde:

Søknad om fri sakførsel kan innvilges til den som har inntekt og formue under bestemte grenser fastsatt av departementet, i saker *etter barnelova kap. 5, 6, 7 og 8, herunder saker om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring, og i saker som nevnt i § 11 annet ledd nr. 3, 4 og 5.*

II

Loven gjelder fra 1. januar 2017.

Oslo, i justiskomiteen, den 24. november 2016

Hadia Tajik

leder

Kari Henriksen

ordfører